

Fler vill ta hand om sina närstående om förutsättningarna finns

I vårt samhälle finns många som på grund av funktionsnedsättning, sjukdom eller ålderdom behöver hjälp i vardagen. Ofta är det en anhörig som tar vid. Cirka 1,3 miljoner vuxna i Sverige vårdar eller hjälper någon närstående. Till det kommer många barn som är anhöriga. I första hand kanske man tänker på makar som tar hand om varandra, men anhöriga vårdar närstående i alla åldrar.

Ann-Marie Högberg är förbundsordförande i Anhörigas Riksförbund som bildades 1996. Förbundet är drivande vad det gäller att de som vårdar, hjälper eller stödjer en närstående ska få bättre villkor.

- Cirka 75 procent av all vård och omsorg i hemmet som ges i Sverige utförs av en anhörig. Det måste alltid vara frivilligt men många kan och vill men det behövs mer stöd från samhällets sida, berättar hon. Att hjälpa, stödja eller vårda en familjemedlem, släkting eller vän ska inte medföra negativa konsekvenser för den egna hälsan, ekonomin och livssituationen.

STÖDET TILL ANHÖRIGA BÖR FÖRBÄTTRAS

- Kommunerna måste bättre leva upp till sin skyldighet att ge anhöriga stöd som svarar mot deras behov, och sjukvården måste se till att anhöriga får information och blir delaktiga och att också deras situation och erfarenheter beaktas. Stödet måste också bli

Ann-Marie Högberg. Foto: Michael Nystås

mer likvärdigt över landet, säger Ann-Marie.

- Det jobbigaste för den anhörige är oftast inte själva vården, utan det är att man måste agera projektledare och hålla ihop alla insatser från de olika aktörerna, fortsätter hon.

MÅNGA I ARBETSFÖR ÅLDER

Av de 1,3 miljoner som vårdar en anhörig är cirka 900 000 i arbetsför ålder och där måste enligt Ann-Marie samhället och arbetsmarknadens parter ta ett större ansvar och förbättra villkoren.

- Många har gått ner i arbetstid eller tvingats sluta jobba helt. Det är oacceptabelt. Här

Illustration: Anna Höper

i Sverige har vi ett starkt regelverk vad det gäller vård av barn och föräldradighet. Men det är sällan anhöriga som behöver gå ifrån arbetet får någon ersättning. Det finns en närståendepenning man kan ansöka om hos Försäkringskassan, men den används nästan bara i livets slutskede. Det behövs ersättning för vård av närstående (VAN).

FÖRÄNDRADE LAGAR OCH REGLER

Sverige har nyligen fått en nationell anhörigstrategi och Ann-Marie hoppas nu på lagar och regler som förbättrar anhörigas villkor.

- Anhörigas Riksförbund har idag mer än 4 000 medlemmar i lokalföreningar över hela landet.

- Vi har även Anhöriglinjen på 0200-239 500 som är en stödtelefon bemannad av volontärer med stor erfarenhet. På hemsidan finns också en anhörighandbok som ger svar på många frågor, avslutar Ann-Marie Högberg.

FEM PRIORITERADE FRÅGOR SOM ANHÖRIGAS RIKSFÖRBUND FOKUSERAR PÅ:

- ✓ Erbjud lagstadgat stöd till anhöriga på ett likvärdigt sätt i alla kommuner.
- ✓ Tydligare skrivning i Hälso- och sjukvårdslagen (HSL) om stödet till anhöriga.
- ✓ Underlätta för anhöriga att förena anhörigomsorg/vård med förvärvsarbete.
- ✓ Garantera ekonomiska rättigheter och trygghet för anhöriga.
- ✓ Uppmärksamma jämställdhetsaspekterna.

**ANHÖRIGAS
RIKSFÖRBUND**

anhorigasriksforbund.se